

יוצא לאור לפרשת ויקרא הי' תהא שנת פלאות אראנו
(מספר 24)

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתיים לבריאה
הי' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לזכות

הרה"ג הרה"ח ר' עזרא בנימין שיחי'
בן הרבנית מרת שרה שאשע ע"ה שחט,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום כ"ד אדר
הת' גדלי' חנוך בן מרת מלכה שיינדל שיחי' סטראל,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום כ"ד אדר
הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי בן מרת רחל שיחי' דוכמאן,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום כ"ה אדר
הת' ארי' לייב הלוי בן מרת מינדל שיחי' קאופמאן,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום כ"ה אדר
הרה"ת ר' אהרן וואלף שיחי' בן מרת דינה רייזעל ע"ה ציקמאן,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום כ"ו אדר
הו"ח ר' משה הכהן שיחי' בן מרת מרגרט ע"ה דואק,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ש"ק פ' ויק"פ, כ"ט אדר
הו"ח ר' יצחק צבי הירש בן מרת חנה שיחי' וויינער,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ש"ק פ' ויק"פ, כ"ט אדר
הרה"ת ר' אמיתי שיחי' בן מרת שושנה ע"ה ימיני,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום ב' ניסן
הרה"ת ר' דוד נתנאל בן מרת אילה שיחי' האך,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום ג' ניסן
הרה"ת ר' מרדכי יהודה שיחי' בן מרת ברכה ליפשה ע"ה שוחאט,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום ה' ניסן
הרה"ת ר' יוסף יצחק בן מרת מלכה שיחי' גורביץ,
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום ו"ו ניסן
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ד

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחי' שגלוב

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את „בית רבינו“, ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, „פרצת“ (בגימטריא 770), כמו בנין בית חזק³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ד„בית רבינו שבבבל“ – ש„נסע מקדש וישב שם“, והוא מקום המקדש גופי דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאו"א מישראל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית „בית רבינו שבבבל“, כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל - סה"ש תשנ"ב ע' 465)

(32) ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה (להגדלת והרחבת) בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידי הק'. המו"ל].

(33) ע"ד ובדוגמת בית המקדש – שהכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם כו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב).

מפתח ותוכן

ב' ניסן

- א. **הוספה בגילוי תורת החסידות בהתקרבנו לגאולה** 3
גילוי תורת החסידות בדורות האחרונים וביאור מעלת המשך יו"ט של ר"ה תרס"ו לאדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע
- ב. **הוספת חיים במלך ע"י הכרזת העם "יחי המלך"** 8
ב' ניסן - התחלת נשיאות אדמו"ר הרי"צ נ"ע; ענין "והחי יתן אל לבו" שייך במיוחד לנשיא ומלך; ס"ח שנה לנשיאותו בגימטריא חיים; הקשר לחודש ניסן ולנשיא דב' ניסן - נתנאל בן צוער; הקשר לפ' צו

הוספה / בשורת הגאולה

ג. **מקונטרס בענין "מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל"**,

- יו"ל לכ"ף מ"ח ה'תשנ"ב** 19
דיוק לשון הרמב"ם "ובנה מקדש במקומו"; ביאור דברי המדרש "בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש כו"; גודל העילוי ד"בית רבינו שבבבל"; גודל הזכות להשתתף בבניית "בית רבינו שבבבל" כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד; "בית משיח" בגימטריא "פרצת" 770

Reprinted with permission of:

“Vaad L’Hafotzas Sichos”

by:

Moshiach Awareness Center,

a Project of:

Enlightenment For The Blind, Inc.

602 North Orange Drive.

Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095

Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>

e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

ב' ניסן

הוספה בגילוי תורת החסידות בהתקרבתנו לגאולה

להתגלות ולהתפשט בהרחבה בין כל ישראל - בהתאם לתשובתו של מלך המשיח (על שאלת הבעש"ט, "אימתי אתי מר"), "לכשיפוצו מעינותיך חוצה".⁴ ובפרט לאחר התגלותה של חסידות חב"ד ע"י כ"ק אדמו"ר הזקן,⁵ עד היותה בחב"י, "יתפרנסון", היינו שתורת החסידות נתלבשה בלבושי הבנה והשגה (מזון) של השכל האנושי, ומני אז היא מתפשטת באופן דמוסיף והולך מוסיף ואור.

ולכאורה תמוה הדבר:

הרי דורות האחרונים הוא זמן של "עקבות משיחא שנפלה סוכת דוד עד

מאות שנים שנתגלה כו' (כי הלימוד צ"ל דוקא באופן של) יתפרנסון כו' יפורשו מאמריו העמוקים בהקדמות שגילה האר"י זלה"ה כו' שיבינו כו' כי הלומד גירסא בעלמא הגם שיש לו שכר טוב כו' עכ"ו הסגולה דבגיני' וקראתם דרור היא כשיתפרנסון וילמדו פירושי המאמרים כו'. - ראה גם כן הקדמת הרח"ו לשער ההקדמות.

(4) הבעש"ט באגרתו הידועה על דבר עליית הנשמה שלו בראש השנה שנת תק"ז נדפסה: בסוף הספר בן פורת יוסף; בספר המכתבים מהבעש"ט ז"ל ותלמידיו (לבוב תרפ"ג, וכותב המו"ל שהעתיקה מן המכתב - כת"י חתנו של הבעש"ט הרה"צ וכו' ר' יחיאל - התתום בעצם כ"יק של הבעש"ט); בספר גנוי נסתרות (ירושלים ת"ו תרפ"ד) ח"א סי' סה. - וחלק ממנה בתחלת ספר כתר שם טוב, וספר לקוטי אמרים להה"מ ממעוררש. - ביאור לשאלת הבעש"ט ומענה המשיח ע"ד החסידות ראה לקו"ד ח"ב ליקוט טז - יח.

(5) ובפרט לאחר פטעטערבורג (תקנ"ט) תורת שלום ס"ע 112 וואילך.
(6) ראה תניא ספ"ה.

א. איתא בזהרי, "ובשית מאה שנין לשתייתאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא וכו' וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו' נבקעו כל מעינות תהום רבה".⁶ וכוננת הוזה"ק בפשטות היא, כי בזמן ההוא יפתחו שערי החכמות בכלל ושערי חכמת התורה בעיקר ובפרט. וכן ראינו באותו הזמן בנוגע לחכמות בכלל. ובחכמת התורה - זכינו באותם הימים לגילוי של פנימיות התורה - חלק התורה שהי' כמוס ותתום עד אז,

שהרי בתחלה היתה חכמה זו גלוי' וידועה רק, "ליחידי סגולה ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים",² כי הם העלימוה מעינים ועיונם של רוב עם ישראל. ורק מתחיל מהאריו"ל - הרי אמר, "דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה".² אמנם גם אז טרם באה לידי גילוי והתפשטות בהרחבה - באופן ד"יתפרנסון",³ עד שהופיע כ"ק הבעש"ט, ובו ועל ידו התחילה חכמה זו

משיחת אחש"פ היתש"ל. נדפס בלקו"ש ח"ז ע' 206 וואילך.

(1) ח"א ק"ו, א.
(2) אגה"ק סי' כו (קמב, ב).
(3) כדיוק הל' בתקוני הור (ת"ו בסופו) דברי אליהו הנביא מבשר הגאולה מגלותנו זה (לרשב"י): כמה ב"ג לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא ובגינא וקראתם דרור בארץ גו'. ובכסא מלך שם ביאר והדגיש: בדרא בתראה דוקא קרוב לימות המשיח כו' (אף אשר) זה כמה

פריץ", ודרשו חז"ל²³ "זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניהם"²⁵.

... בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשיריות שנים, שבעים שנה (תר"ם - תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, "כל השביעיין חביבין"²⁶ - שעי"ז נעשית השלימות דמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד "יוסיף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", עי"ו ש"פרצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פריץ", "עלה הפורץ לפניהם".

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" (770") הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחרי (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י - תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" (770") הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש - תש"נ), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בני"י שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הדרת מלך"³⁰ (כולל גם "מאן מלכי רבנן"³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה

(23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

(24) מיכה ב, יג.

(25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא "פרצת" (770). ודו"ק.

(26) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני ה"ש"ית בתחלתו. ובארוכה - ד"ה זה תשי"א.

(27) תבוא כט, ג.

(28) ברכות ל, א.

(29) שמואל"א א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א. מכילתא

ופרש"י משפטים כא, ו.

(30) משלי יד, כח.

(31) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב - ברע"מ.

לירושלים (כנ"ל).

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמו¹⁴ של "בית רבינו" שבדורנו:

"רבינו" – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש "ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ"¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלימותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹⁶ "אז ימלא שחוק פינו", "אז" דייקא, לעתיד לבוא¹⁷, כשיאמרו ליצחק (דוקא) "כי אתה אבינו"¹⁸.

ו"בית (רבינו)" – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל"בית רבינו" בפי כל ישראל, "770"²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד"פרצת", ע"ש "פרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"²¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גדר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל ("עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²² "פרצת עליך

כי הלא תורה הוא מלשון הוראה, שתכליתה להורות לבני את הדרך ילכו בה ואת העבודה אשר יעבודו לברר ולזכך את העולם – תכלית הירידה לעוה"ז¹¹. ומכיון שהעולם לא הי' זקוק עדיין להבירור של הוראה זו הבאה בהענין שמתחדש ע"י התלמיד – לא נתגלה החידוש¹². ובבוא הזמן שבו התלמיד ותיק מחדש את הענין בתורה – הרי זה גופא הוכחה שהוא הוא העת ה"יפה" לזה: והיינו לפי שמצב העולם הוא כזה, שנחוצה ומוכרחת ההוראה הנובעת מחידושו של התלמיד ותיק¹³.

ועד"ז הוא בענין דידן: כל הגלויים דלעתיד, בביאת המשיח, ה"ה דבר ה"תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"¹⁴. ואין הכוונה רק להעבודה של גלות זו האחרונה, אלא מאחר שארז"ל¹⁵ "אין המצוה נקראת אלא ע"ש גומרה", הרי מובן שבגמר העבודה והבירורים של גלות הלזו, יוגמר ויסיימו גם ענין ותכלית כל

בחי' רגלים ועקביים" וה"ה "דור יתום"¹⁶, כי החשך בו הוא כפול ומכופל – ואיך יתכן שדוקא דורות הללו יזכו לגילויים נעלים כאלו שלא זכו להם הדורות הקודמים, אף לא דורות התנאים ואמוראים, הגאונים וראשונים וכו'?

אמנם כגון דא אנו מוצאים גם בענין כללי בתורה:

אמרו רז"לי "כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש בתורה הכל ניתן למשה מסיני". ולכאורה גם בזה יש לתמוה: מכיון שחידושו של התלמיד כבר ניתן למשה מסיני, למה לא נתגלו כל אותם הדורות, עד כי יבוא תלמיד ותיק זה ויחדש ענין זה?

והביאור הוא:

כתוב בתורה¹⁷: "את הכל עשה יפה בעת" ואחז"ל ראוי הי' אדה"ר שתנתן התורה ע"י כו' חזר ואמר (הקב"ה) כו' אני נותן לבניו – שכל דבר שהקב"ה עושהו בזמן מסוים, הרי זו היא העת ה"יפה", המתאימה וזקוקה לדבר הזה. מזה מובן אשר עד שיגיע הזמן שבו נתחדש ענין זה בתורה ע"י התלמיד ותיק, עדיין לא היו זקוקים להענין הזה, ולכן לא נתגלה,

7) אנה"ק סי' ט.

8) אנה"ת פ"י.

9) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב, ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ויק"ר רפכ"ב. קה"ר פ"א, ט. פ"ה, ח. שו"ת רד"ך בית ה' חדר ג. תורת העולה ח"ג, פנ"ה. הקדמת הש"ך עה"ת. אור תורה להח"מ ר"פ תולדות. אנה"ק קו"א ד"ה להבין פרטי ההלכות.

10) קהלת ג, יא. ובקה"ר שם. ועייג"כ שם ר"פ עה"פ לכל זמן ועת לכל חפץ.

11) חז"ג נג, ב. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק.

12) תניא פל"ז (מח, ב).

13) אף שהיתה גם או חלק בתורה – וכמו כל התורה ש"קדמה לעולם" (פסחים נד, ב. נדרים לט, ב), ויחידי סגולה למדו וקיימו כל התורה כולה עד שלא ניתנה (קידושין פב, א. יומא כח, ב) אבל לכל ישראל ניתנה לכ"ז דור.

14) וזהו גם הטעם לזה שכ"ק מו"ח אדמו"ר גילה כמה הוראות והנהגות וכו' בזמן האחרון דוקא, וכמה מהם – בארצות"ב, בחצי כדור התחתון (ראה מכתבו בסה"מ תש"ח ע' 232), אף ששמעם כמה שנים לפני – כי "לכל זמן" ואו בא הזמן שהעולם הוצרך להם.

15) תניא רפ"ז.

16) סוטה יג, ב. הובא בתנחומא ובפירש"י עקב ח, א.

14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעהוה"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"נ).

15) ישע"י יא, יא-יב.

16) תהלים קכו, ב.

17) משא"כ בזמן הגלות, ש"אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק פינו" (ברכות לא, א).

18) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.

19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיו"ב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שהו"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדוד"ד שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.

20) הן בלשון הקודש – שבע מאות שבעים, הן באידיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה (אנגלית) – "סעווען סעווענטי".

21) ויצא כה, יד.

22) וישב לה, כט.

גאולתכם".

... יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל"בית רבינו שבבבל" בדורנו זה – ביתו (בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

... בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, מסיימים ומשלימים "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא הי' מתן תורה⁹), אשר, ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים¹⁰, וענין זה נעשה ע"י "בית רבינו" שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזהו"ע ד"עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"¹¹, ו"עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל"¹¹, שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ו עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹², אשר, ע"י הפצתה חוצה ("יפוצו מעינותיך חוצה", עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹³.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד"בית רבינו" – "מקדש מעט" העיקרי בגלות האחרון, "שנסע מקדש וישב שם", ולכן "הרי הוא מקום המקדש גופי' דלעתידי", ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות יקודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) "כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם הי' מתחיל מאמצע הכותל לא הי' מגבי' התחתונים" (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישע"י רמז תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות), הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לזח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

הגליות (שהרי הגאולה מגלות זו היא גאולה שאין אחרי' גלות¹⁷). מובן עפ"ז, אשר עבודתנו זו, המביאה לגמר הגלות הרביעית והגאולה שלאחרי' – פועלת עליו גם בשלש הגאולות הקודמות.

היוצא מזה, אשר דוקא וכיון שדורות אלו האחרונים הם, "עקבתא דמשיחא" שבהם הוא ברור וגמר גלות הרביעית והאחרונה – מוטלת עליהם אחריות יותר גדולה, ועבודתם צ"ל יותר נעלית ובהתחזקות והתגברות יותר מזו אשר בדורות וגליות הקודמים. כי הלא עבודתנו זו היא הכנה אחרונה לגאולה השלימה: להפך את החשך כפול ומכופל – לאור כפול ומכופל¹⁸.

וכיון ש"אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו"¹⁹, ואינו מבקש אלא לפי הכחות שניתנו להם, לכן בדורות האלה דוקא מתגלים חלקי התורה הנעלמים ע"ע והפנימיים (מה שלא זכו להם בדורות הראשונים), ובהם וע"י נשפעים מלמעלה כחות מיוחדים לעבודה נעלית זו – שהרי התורה היא, "עוז ותושי"²⁰, היא הנותנת כח לעשות חיל בעבודה.

יותר מזה: נוסף על זה שעבודה גדולה זו מצד עצמה דורשת כחות מיוחדים – הרי ידוע, שכל שהעבודה מוכרחת יותר וקרובה יותר לתכלית הנרצה שבאה ע"י, מתגברת יותר

הקליפה והיצה"ר לנגד ולמנוע וכו'²¹. והיות שעבודת דורות האחרונים נוגעת ממש לגמר והשלמת כל הבירורים, הרי התנגדות היצה"ר נגדה הוא ביתר תוקף ועוז – למנוע העובד לעשות את המוטל עליו – וא"כ גם בגלל זה מוכרחים בדורות אלו לכחות מיוחדים, כדי שע"י עבודתנו נוכל לקיים ולהשלים את רצונו של הקב"ה, ש"נתאוה הקב"ה להיות לו (ית'²²) דירה בתחתונים"²³.

ב. עפ"י הנ"ל י"ל שכמו שהוא בכללות, בהפרש שבין דורות האחרונים לבין הדורות שלפניהם, כן הוא הענין גם בדורות האחרונים עצמם – שבכל דור ודור המתקרב יותר לביאת המשיח, כמו שהאחריות הולכת וגדלה²⁴ – כן הולכת ורבה התגלות הענינים הנעלים דתורה, לגבי הדורות שקדמום. וכמו שאנו רואים שכן הוא הדבר בענין גילוי פנימיות התורה – מדור לדור היא מתגלית יותר ויורדת ומתלבשת יותר בלבושי הבנה והשגה ותפיסא.

גילוי בתוספת רבה כזו ניכר ובולט במיוחד במאמריו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע²⁵, אשר בהם באים

(21) עיין תניא פכ"ח. – ראה לקו"ש ח"ג פ' בראשית.

(22) כן הי' מוסיף (פעמים רבות) כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע. – נתבאר בלקו"ש ח"ט ע' 27 ואילך.

(23) נתחומא נשא טז. עד"ז במדבר פ"י, ו. – ראה תניא פל"ו.

(24) להעיר מסוטה (מט, א): בכל יום ויום כו'. ראה לקו"ש ח"ד ע' 1226, ובהערה 32 שם.

(25) וראה חנוך לנער (ע' 8. וראה היום יום ע' קו) אשר הצ"צ אמר בנוגע לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע: "נוולד כ' חשון תרכ"א, שיש בזה

(17) ראה מכילתא עה"פ או ישרי: התשועה העתידה להיות אין אחרי' שעבוד (הובאה תוד"ה

ונאמר פסחים קטז, ב). ועד"ז שמו"ר פכ"ג, יא (וראה רש"י ערכין יג, ב) ד"ה בנבל.

(18) ראה תניא פל"ו, אגה"ת ספ"ט.

(19) ע"ז ג, א.

(20) ראה תו"א ר"פ יתרו.

הוספה

בשורת הגאולה

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש"בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום "שנסע מקדש וישב שם"² בזמן הגלות ("בית רבינו שבבבל"³), ומשם יועתק למקומו בירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב"ם (בהלכות מלך המשיח⁴) "ובנה מקדש במקומו" – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, "ובנה מקדש בירושלים"? – ש"במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש"הרי זה משיח בודאי"), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב⁵ וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו "בי כנישתא דשף ויתיב"³, "שנסע מקדש וישב שם"), בתור הכנה למקדש העתידי, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובנ"י) לירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמ"ש במדרש⁶ ש"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם", קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים ("שנסע מקדש וישב שם"), כי, לאחרי שמקדש העתידי יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל "הגיע זמן

(1) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא"ג מהרש"א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספ"א.

(5) ראה סנהדרין צה, א: "יתיב אפיתחא דרומי".

(6) יל"ש ישעי' רמז תצט.

(7) ועפ"ז יומתק הדיוק "עומד על גג בית המקדש" – ש"גגות . . . לא נתקדשו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), שרומז על חו"ל בערך לקדושת א"י.

עניני החסידות בביאור יותר רחב ובהבנה והשגה שכלית יותר, מכמו שהם (בגלוי – גם לאנשים כערכנו) במאמרי רבותינו נשיאנו שקדמו.

והרי ידוע²⁶ הפתגם של חסידים הראשונים שכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע הוא "הרמב"ם דתורת החסידות", לפי שעניני תורת החסידות באו במאמריו בסדר-מסודר, בהסברה מודרגת ובמשלים המבררים וכו'. ומובן, אשר ע"ד שהרמב"ם כותב²⁷ אודות ספרו יד החזקה, "וראיתי לחבר דברים המתבררים וכו' בלשון ברורה בדרך קצרה עד שתהא תורה שבע"פ סדורה בפי הכל כו' דברים ברורים קרובים נכונים כו'" – הוא הדבר בנוגע למאמרי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, אשר בהם באה תורת החסידות (בגלוי כנ"ל), בדברים המתבררים, בלשון ברורה . . . דברים קרובים נכונים" וכו'.

ג. מבין מאמריו גופא דיבר כ"ק

וכידוע אשר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע קישר אמירתו של ההמשך בשנה זו (תרס"ו) עם ה"קין" הנמצא בכמה ספרים על שנה ההיא²⁸ (וגם עם זה שבזמן ההוא היו פרעות במדינת רוסיה ל"ע ושהיתה מוצאי שנת העיבור).

ובנוגע לפועל: ע"פ כל הנ"ל שניתנו ונמשכו הגילויים והכחות מלמעלה להפוך את החשך כפול ומכופל ו,גלו לאדום שכינה עמהם²⁹

שני כפ"ן שהוא רומז לכתרא עילאה" – וידוע (לקו"ת שה"ש לה, ג) אשר שני הכפ"ן רומזים לב' הבחינות שבכתר אריך ועתיק, היינו שהוא שייך לא רק לאריך (שאף שהוא למע' מהשתל', מ"מ ה"ה שייך להשתל') אלא גם לעתיק שלמע' מהשתל' לגמרי.

ויש לקשר עם זה שהבר"מ שלו היתה בנר ב' דחנוכה (שם), לפי שביום ב' דחנוכה נראה הנס דחנוכה (הבא מלמעלה מהשתל') בגלוי, לא כמו ביום א' שבגלוי אין נראה הנס ושקו"ט בזה בתורה וקוקים לביאור מיוחד כו' (ראה ט"ז ריש הלכות חנוכה ס"י תרע. ועוד).

והרי כ"ז שייך לענין הגאולה, דהרי גם ענין הגאולה בא מבחי' שלמע' מהשתל'.

(26) לקו"ת ח"ב ע' רצו. וראה ספה"ש תש"א

ע' 160.

(27) בהקדמתו לספרו יד החזקה.

(28) וי"ל אשר לכן התחיל ענין שתיית ד' כוסות באחש"פ בשנה ההיא דוקא (היום יום ע' מו), כי אחש"פ ועניניו – ה"ה שייך להגאולה העתידה וכתוכן ההפסורה וכו' (וראה לקו"ש ח"ד ע' 1299).

וי"ל שייכות מיוחדת ליין דוקא, כי ענינו של יין הוא גילויי ההעלם, דהרי מתחלה הוא טמון בענבים ואח"כ יוצא לגילוי, ולכן הוא פועל גילויי ההעלם, כמ"ש (שופטים ט, יג) "המשמח אלקים ואנשים", היינו שמגלה ההעלם דאלקים ואנשים (לקו"ת דברים עט, ד).

(29) ספרי מסעי לה, לד (וראה מגלה (כט, א): לבבל כו'. ולהעיר מהשינוי: בתניא פ"ז, אגה"ק סכ"ה (ובכ"מ בחסידות) לאדום, באגה"ק ס"ד (ובכ"מ) לבבל. בכ"מ שמדובר אותו הענין ולא הובא מרז"ל בכלל).

צדקניות שהיו באותו הדור¹²¹, כמו כן תהי' גאולתנו מגלות זה האחרון בזכות נשים צדקניות שבדורנו¹²², "כימי גאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

(121) סוטה יא, ב. שמו"ר פ"א, יב. במדב"ר פ"ג, ו.

(122) ראה גם יל"ש רות רמו תרו בסופו (ממדרש זוטא רות): אין הדורות נגאלים אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור.

(123) ויתירה מזה - "נפלאות" אפילו בערך ליצי"מ (זח"א רסא, ב. אוה"ת נ"ך ע' תפז).

שנקראת „בשם שכינה ע"ש ששוכנת ומתלבשת תוך כל עלמין"³⁰, היינו שגם כאשר נמצאים אנו בשפל המצב, מ"מ הרי הוא ית' הוא השוכן אתנו ועד אשר „ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד"³¹, הרי הוא הנותן לנו כח לסיים הגלות, לברר „הפכים קטנים" שעדיין

(32) איוב כח, ג. ובאוה"ת פ' מקץ (שמ, א. וכפי' המד"ר שהובא שם - כ"כ בתניא פל"ג) - מציין גם לזח"א (קצד, א). ושם הוא עה"פ לכל זמן ועת לכל חפץ (ונת' בלקוטי לוי יצחק על הזהר): ת"ח כל מה דעבד קוב"ה לתתא לכלא שוי זימנא וזמן קצוב זמן שוי לנהורא כו'.

(30) תניא פמ"א.
(31) ר"ח (שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו). בשל"ה (שער האותיות אות ל. מס' תענית רד"ה מענין העבודה. פ' תרומה חלק תו"א - שכה, ב. שכו, ב. - ועוד).

ב' ניסן ב

הוספת חיים במלך ע"י הכרזת העם, "יחי המלך"

א. בהמשך להמדובר לאחרונה אודות הענין ד, "והחי יתן אל לבו" - מובן, שכל תאריך שאירע בו ענין מיוחד בחיי האדם, כשחוזר ונשנה מידי שנה בשנה, צריך להביא לידי הוספה בענין החיים, כמדובר לעיל בנוגע ליום הולדת, ועד"ז מובן גם בנוגע ליום נישואין, וכיו"ב.

ואם הדברים אמורים בנוגע לחייו הפרטיים דכאו"א מישאל - בנוגע לנשיאי ישראל (הנשיא הוא הכל"י) על אחת כמה וכמה שמאורעות מיוחדים בחייהם מביאים הוספה בענין החיים (והחי יתן אל לבו), הן בנוגע להנשיאים עצמם (שיתוסף אצלם שלימות נעלית יותר לגבי השלימות שלפנ"י), והן בנוגע לפעולת השפעתם בכל ישראל, צאן מרעיתם.

ועד"ז בנדוד - ב' ניסן - יום ההסתלקות-הילולא דכ"ק אדמו"ר

6) להעיר, שביום ההילולא מתעלים, כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו" (אגה"ק סי' ז"ך וכו'). סידור עם דא"ח שער הל"ג בעומר. ובכ"מ, ונמצא, שיום זה כולל כל (ששים) שנות חייו דכ"ק אדמו"ר (תרכ"א - פר"ת).

7) כמארו"ל על הפסוק (קהלת א, ה) "וורח השמש ובא השמש", "עד שלא תשקע שמשו של צדיק זה הוא מזריח שמשו של צדיק אחר" (קה"ר עה"פ. יומא לח, ב).

8) בנו יחידו: בנו - שירוש המלכות והנשיאות (ראה רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ז), ואינו צריך משיחה (שם ה"ב), ויחידו - שאין מקום למחלוקת כו' (שם), ונעשה מלך ונשיא תיכף ומיד.

9) נוסף לכך שלהיותו ממלא מקומם של הנשיאים שלפניו, ה"ז כולל גם כל משך הנשיאות דקודמיו.

10) כציווי והוראת חז"ל "מעלין בקודש" (ברכות כח, א. ו.ש"ג). ולהעיר מהמבואר באגה"ק (סי"ד) בנוגע לראש השנה*, ש, בכל שנה ושנה יורד ומאיר . . אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה*.

* ראש זמן, ודוגמתו בנפש - נשיא ישראל, הראש דבני" (כבהנרה 12).

בביהמ"ק השלישי, אשר, להיותו "מקדש אדני כוננו ידיו" 103, "בנינא דקב"ה" 104, ש, בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים" 105, יכול (ובמילא צריך) לירד ולהתגלות למטה אפילו בלילה 105, בלילה זה ממש!

ובאופן ש, תחזינה עינינו - עיני בשר בגוף של בשר, נשמות בגופים, כולל גם (קיום ההבטחה ברורה) "ונתת" 106 לכם לב בשר" 107, "לב חדש ורוח חדשה" 106.

יג. כרגיל - יש לסיים ב, "נתנית" שליחות מצוה לצדקה (המקרכת את הגאולה), בהוספה לנתנית שליחות מצוה לצדקה בהתחלת היום.

ולהעיר, ש"ל שהתחלת וסיום היום בענין הצדקה, הוא, ע"ד ובדוגמת התחלת וסיום היום בקרבן התמיד - כמ"ש 108 "וערך עלי" העולה גו", "עולת תמיד היא תקדים" 109, וכן "עלי", על עולת הבוקר השלם כל הקרבנות כולם, מכאן שלא יהא דבר מאוחר לתמיד של בין הערביים 109 (מלבד הקטר חלבים ואברים שכשר כל הלילה 110), ודוגמתם בזמן הזה -

"תפלות במקום תמידין תקנום" 111, תפלת שחרית כנגד תמיד של שחר, ותפלת מנחה כנגד תמיד של בין הערביים (ותפלת ערבית כנגד אברים ופדרים 112), ופס"ד השו"ע 113 יהיב פרוטה לעני והדר מצלי.

ויה"ר שההחלטה ע"ד נתנית הצדקה תביא תיכף את השכר 114, "שמקרכת את הגאולה", ע"י דוד מלכא משיחא.

ובפשטות - "הנה זה בא" 115, משיח צדקנו, ויגאלנו, כולנו יחדיו, בתוככי כלל ישראל, "בנערנו ובוקנינו גו' בבנינו ובבנותינו" 116, ובפרט בשנה זו, שנת הקהל, "קהל את העם האנשים והנשים והטף" 117, "קהל גדול ישובו הנה" 118, כולל גם כל הדורות שלפנינו - "הקיצו ורננו שוכני עפר" 119.

ובפרט - בזכותן של נשים צדקניות שבדורנו, אשר, ע"פ המבואר בכתבי האריז"ל 120 שדורנו זה (דור האחרון של הגלות, ובמילא, דור הראשון של הגאולה) הוא גלגול של הדור שיצאו ממצרים, הרי, כשם שיציי"מ היתה בזכותן של נשים

(111) ברכות כו, ב.

(112) ברכות שם, שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס פט.

(113) או"ח סו"ס צב. שו"ע אדה"ז שם - מב"ב יו"ד, א.

(114) ע"ד הפס"ד בשו"ע או"ח סתק"א ס"ג (מתענית ה, ב).

(115) שה"ש ב, ח.

(116) בא יו"ד, ט.

(117) וילך לא, יב.

(118) ירמי' לא, ז.

(119) ישעי' כו, יט.

(120) שער הגלגולים הקדמה כ. ל"ת וספר

הליקוטים להאריז"ל שמות ג, ד.

(103) בשלח טו, יז ובפרש"י.

(104) זח"ג רכא, א. זח"א כט, א.

(105) פרש"י ותוס' סוכה מא, א. ועוד.

(106) יחזקאל לו, כו.

(107) לאחרי ש, והסירתי את לב האבן מבשרכם" (שם) - די"ל, שההסרה כו' נעשתה כבר ע"י מעשינו ועבודתינו במשך הנשיאות דכ"ק מו"ח אדמו"ר (החל מב' ניסן). ע"ד האמור בנוגע לצחצוח הכפתורים כו'.

(108) פרשתנו ו, ה.

(109) פרש"י עה"פ.

(110) פרש"י ריש פרשתנו - ממגילה כא, א.

רבינו הזקן באגה"ק⁹⁰ ש"זריותי דאברהם אבינו ע"ה היא העומדת לעד לנו ולבנינו עד עולם", ובפרט (הזריות במעשה הצדקה העולה על כולנה . . גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה⁹¹ . . עד כי יבוא שילה".

יב. והמעשה הוא העיקר⁹²:

יש לסיים ולהשלים את "מעשינו ועבודתינו"⁹³ - כולל גם הבקשה והדרשה "עד מתי", וההכרזה "יחי המלך" דוד מלכא משיחא - בזריות הכי גדולה, הקשורה עם שמחה וחיות,

- אשר, ענינים אלו (שמחה וחיות) מודגשים ביותר בשנה זו: שנת תשמח (תְּשַׂמַּח וְתִשְׂמַח), ו"חיים" שנה לנשיאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו -

שע"ז פועלים כביכול ה, אחישנה⁹⁴ דהזריות אצל הקב"ה⁹⁵ - "אלקים כהן הוא"⁹⁶, ו"כהנים זריון הם"⁹⁷ - לגאול את בני בזריות הכי גדולה, תיכף ומיד ממש, "לא עיכבן המקום כהרף עין"⁹⁸.

זאת ועוד:

90 סימן כא.

91 ב"ב י"ד, א. וראה גם תניא שם.

92 אבות פ"א מ"ו.

93 ראה תניא רפ"ו.

94 ישע"י ס, כב. סנהדרין צח, א.

95 ואדרבה - מגיד דבריו ליעקב חוקי ומשפטיו לישראל, "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות" (תהלים קמו, יט. שמו"ר פ"ל, ט), היינו, שהזריות דהקב"ה צ"ל לפני וקודם זריותו של ישראל.

96 סנהדרין לט, סע"א.

97 שבת כ, א.

98 מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו פסקי⁹⁹ - בשעתו אז - שכבר נסתיימה העבודה, ולא נותר אלא, "לצחצח את הכפתורים". ומכיון שכבר עברו עשרות שנים (יותר מל"ח שנה) שבהם מצחצחים את הכפתורים - הרי בודאי שבימינו אלו נסתיימה גם העבודה דצחצוח הכפתורים.

ולהעיר, שאין לצחצח את הכפתורים יתר על המדה¹⁰⁰ - כפי שרואים במוחש שצחצוח יתר מחסר מן הכפתור ומקלקל יפיו!

ומכיון שכן, הרי בודאי ובודאי שעכשיו צריכה להיות ומוכרחת כביכול הזריות של הקב"ה להביא את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ותיכף ומיד - מקיימים הציווי "זאת¹⁰¹ תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה גו' ובער עלי' הכהן עצים בבוקר בבוקר"¹⁰²,

99 שיחת שמח"ת תרפ"ט.

100 להעיר, שגם בחנוכת המזבח בחודש ניסן מודגש הענין ש"לא פחתו ולא הותירו" (במדב"ר פי"ד, יד), "לא ריבה ולא מיעט" (פרש"י ס"פ נשא).

101 פרשתנו ו, ב. שם, ה.

102 להעיר מפ"י אוה"ח עה"פ: "ובדרך רמז תרמוז כל הפרשה על גלות האחרון שאנו בו לנחמנו מעצבון נפשנו כי כל איש ישראל מאנה הנחם נפשו בראות אורך הגלות . . וביאר עד מתי יהיו ישראל בגדר ב' דברים אלו (על מוקדה על המזבח) - כל הלילה, שהיא זמן הגלות הנמשל ללילה . . עד הבוקר שהוא זמן שיריק עלינו כבודו ואתא בוקר, והזמן הוא אחר עבור ת"ק לאלף הששי . . ואומרו בבוקר בבוקר . . כי זמן הגאולה הי' ראוי להיות בבוקר ראשון של שנת הת"ק לאלף החמישי, ולסיבת העון מתעכב עד בוקר הב' כו", עיי"ש בארוכה.

ב. ויש להוסיף ולבאר הקשר והשייכות להענין ד"והחי יתן אל לבו" - הוספה בענין החיים:

אודות נשיא ומלך - פוסק הרמב"ם¹¹¹ שהוא "לב כל קהל ישראל"¹¹². והרי ענינו של הלב הוא - שבו משכן "הדם הוא הנפש"¹¹³ המחיה את כל הגוף.

ובפרטיות יותר:

"מלך" - ר"ת מוח לב כבד¹¹⁴, "תלת שליטין אינון - מוח לבא וכבדא"¹¹⁵.

והחילוק שביניהם¹¹⁶:

המוח - הוא הראש דחיות הגוף, כי, "עיקר משכנה והשראתה (של הנשמה) היא במוחו (של אדם) ומהמוח מתפשטת לכל האברים, וכל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונותו"¹¹⁷, ולכן, המוח מושל ושולט על אברי הגוף להנהיגם כרצונו.

הכבד - כולו דם (קרוש)¹¹⁸.

ואילו הלב - הוא חיות הגוף עצמו, להיותו מקום משכן "הדם הוא הנפש", ועל ידו נעשה "התפשטות והילוך

111 ה' מלכים פ"ג ה"ו.

112 נוסף לכך שהוא "ראש" (ש"א טו, יז. ועוד). "ראש הדור" (תנחומא חוקת כג. במדב"ר פי"ט, כח). וראה תניא פ"ב: ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בבחי' ראש ומוח כו' ראשי בני ישראל שבדורם.

113 ראה יב, כג.

114 מגן אבות הרשב"ץ פ"ה מ"ט. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) בערכו. ניצוצי אורות וניצוצי זהר לח"ב קנג, א.

115 זה"ב שם.

116 ראה גם לקו"ת שה"ש לג, ד. ובכ"מ.

117 תניא פנ"א.

118 פרש"י ד"ה הכבד - חולין קט, ב.

19 סימן לא.

20 ולכן, המשכת החיות מהמוח לכל האברים היא גם באופן של התחלקות, ש"כל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונותיו", משא"כ המשכת החיות מהלב היא לכל האברים בשוה, שכולם מקבלים את הדם שבלב, עצם החיות (וראה גם סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 222 ואילך. וש"נ).

21 כידוע ש"תנועה" היא סימן על "חיות" - כל חי מתנועע.

22 ראה לקו"ת שה"ש שם. ועוד.

23 פינחס כז, יז.

24 נוסף על פעולת הראש ומוח - מורה"דך ומנהיג לכל ישראל, "אשר יוציאם ויביאם" (וראה רמב"ם ה' מלכים ספ"ד).

ובבוא יום התחלת הנשיאות (ב' ניסן) מידי שנה בשנה, ניתוסף עוד יותר בענין ה"לב", היינו, הוספה בענין החיים - "והחי יתן אל לבו", ועד שנמשך מבחינת "מחי" חיים יתן לך חיים"²⁵, עד לחיים גשמיים כפשוטם.

ג. האמור לעיל (הוספה בענין החיים), מודגש ביותר בב' ניסן דשנה זו - ס"ח שנה (פר"ת - תשמ"ח) לנשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ס"ח בגימטריא²⁶, "חיים".

ויש להוסיף, ע"פ סגנון ולימוד אאמו"ר ע"ד הרמז - שמספר ס"ח העולה מצירוף האותיות ד"חיים" (ב' יו"דין ומ"ח)²⁷ מכוון לחילוקי התקופות במשך ס"ח שנות הנשיאות דנשיא דורנו:

נתבאר במק"א²⁸ ששלושים שנות נשיאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר בחיים חיותו בעלמא דין (פר"ת - תש"י) נחלקות (בכללות) לג' תקופות של עשר שנים²⁹; עשר שנים ראשונות - במדינה הריאה, עשר שנים שניות - במדינת פולין וכו', ועשר שנים האחרונות - במדינה זו, בחצי כדור התחתון.

(25) יומא עא, א.

(26) ולהעיר, שענין הגימטריא - מספר, שייך לכל, אפילו לפשוט שבפשוטים וקטן שבקטנים. (27) להעיר מביאורי הענין דלולב (בגימט' חיים) מנענעו ש"גזע לחזה שלו ממש" (סידור אדה"ז קודם הלל). ולהעיר מביאורי אאמו"ר בענין (רבי) "חייא" ו"חיים" (ע"פ הנסמן בס' המפתחות).

(28) לקו"ש ח"ח ע' 303 ואילך. וראה לקו"ש חט"ז ע' 142.

(29) להעיר, שבחיי האדם נחשבות כל עשר שנים לתקופה בפ"ע - ראה אבות ספ"ה.

ועפ"ז י"ל, שבי' היו"דין ד"חיים", רומזים לעשור הראשון והשני דנשיאותו, והאותיות מ"ח ("חיים") רומזים למ"ח³⁰ שנות הנשיאות במדינה זו, עשר שנים בחיים חיותו בעלמא דין (ת"ש - תש"י), ול"ח שנים (תש"י - תשמ"ח) דפעולה נמשכת, הוספה בהפצה דתומ"צ בכלל והמעיינות בכללם, ע"פ דרכיו אשר הורנו³¹.

ולהעיר, שמ"ח בגימטריא "חיל", ובגימטריא ב"פ כ"ד, ענין ד"ושמתי כדכד שמשותף³² - כמבואר הענין ד"כדכד" בלקו"ת³³, וכן בדרושי הצ"צ³⁴, ועד"ז בנוגע ל"חיל", וכן "חיים" - שענינים אלו נתבארו בדרושי חסידות, וחלקם נלקטו בספר הליקוטים לדרושי הצ"צ (שבהם נכלל גם מדרושי אדמו"ר האמצעי ואדמו"ר הזקן), והם גם היסוד³⁵ לדרושי רבותינו

(30) ועד ברמו בפרטיות יותר: מ' - ארבעים* שנות פעולה בהפצת המעיינות הוצה גם בחצי כדור התחתון, וח' - שמונה שנים של הוספה גם לגבי השלימות דארבעים שנה, הוספה במספר הקשור עם ענין הגאולה (ראה ערכין יג, ב. ובכ"מ).

(31) אגה"ק סכ"ז.

(32) ישע"י נד, יב.

(33) ראה כד, ד ואילך. כו, ג ואילך.

(34) אוה"ת ראה ע' תשעא ואילך. ועוד.

(35) ועל יסוד זה - בנוי ההמשך שלאח"ז. - ופשוט שיש בכאו"א הנשיאים ענין בפ"ע (שהרי כל נשיא הוא "מאור" בפ"ע), ובאופן של חידוש, עד לחידוש שלא בערך, לגבי הנשיאים שלפניו, כולל ובמיוחד - חידוש בתורתם, פנימיות התורה (הקשורה ומאוחדת עם נגלה דתורה*).

(* להעיר ממארו"ל (ע"ז ה, ב) "לא קאי איניש אדעתי דרבי עד ארבעים שניו".

(* החל מרבינו הזקן, כמודגש בשמו - "שניאור", חיבור ב' האורות דנגלה דתורה

שנה זו, ב"והחי יתן אל לבו" בנוגע לחיי יום יום ועד למעשה בפועל - שב' ניסן חל ביום ראשון דפ' זו:

בהתחלת פ' זו מפרש רש"י⁸¹ - "אין צו אלא לשון זירון, מיד ולדורות".

שבוה מודגש שכל האמור לעיל אודות ענין הגאולה, והנשיאות דדוד מלכא משיחא - צ"ל באופן של זירון.

ובפשטות - שבעמדנו בחודש ניסן, "חודש של גאולה", לאחרי שכבר עבר ר"ח ניסן⁸², ונכנסים ליום המעשה⁸³, ב' ניסן (ובפרט בשנה זו, "חיים" שנה לנשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) - בא מלך המשיח ("יחי המלך") בזריות הכי גדולה, תיכף ומיד ממש.

יא. ויש להוסיף בלימוד והוראה בעבודת האדם לקונו - בענין הזריות, "אין צו אלא לשון זירון":

תוכן הפרשה - שעלי' נאמר, "צו את אהרן", "אין צו אלא לשון זירון" - הוא בנוגע לתרומת הדשן ("והרים את הדשן גו"⁸⁴) וסידור המערכות ("ריבה כאן יקידות הרבה, על מוקדה, ואש המזבח

(81) שפירושו - פשוטו של מקרא ("אני לא באתי אלא לפשוטו של מקרא" - פרש"י בראשית ג, ח. ועוד), וביחד עם זה - כולל גם "ענינים מופלאים" (של"ה במס' שבועות שלו קפא, א), "יינה של תורה" ("היום יום" כ"ט שבט).

(82) כולל גם - הנתינת כח ד"אווה יום נטל עשר עטרות" (פרש"י ר"פ שמיני), כמשנ"ת בסה"ש תשמ"ח ח"א ע' 335 ואילך.

(83) משא"כ ר"ח שאינו "יום המעשה" (ראה לקו"ת ברכה צו, ד. ושי"ט), ובפרט בשנה זו שחל בש"ק.

(84) פרשתנו ו, ג.

כלומר, אע"פ שפרשה זו אין עיקרה אודות הקרבת התמיד, כי אם, ע"ד העבודות שלפנ"ז, שהם בגדר דהכשר, והכשר דהכשר כו' להקרבת התמיד [החל מתרומת הדשן, ואח"כ סידור המערכות, העלאת שני גזרי עצים, הכנת כלי השרת, ורק לאח"ז מתחילין להכין את התמיד⁸⁶, לא לפני ש"האיר פני המזרח עד שבהכרון"⁸⁷] - הרי, (גם) ההכשר וההכנה צ"ל באופן של זריות, "אין צו אלא לשון זירון".

ומכאן למדים הוראה בעבודת האדם - שהענין ד"זריון מקדימים למצוות"⁸⁸ הוא לא רק בנוגע לעשיית המצוה עצמה, אלא גם בנוגע להכנה והכשר דהכשר כו'.

ולדוגמא: בנוגע למצות הצדקה (ובפרט בענין שהזמן גרמא, "מעות חטים") - מצוה כללית השקולה כנגד כל המצוות⁸⁹ - שצ"ל זריות לא רק בהנתינה לצדקה בפועל ממש, אלא גם בהכנה למצוה, החל מהשקו"ט ע"ד קבלת החלטה טובה (גם כאשר הקיום בפועל א"א להיות רק לאחרי זמן).

ויש להוסיף ולהעיר, שגם ענין הזריות קשור עם הגאולה - כמ"ש

(85) פרש"י שם, ה.

(86) ראה רמב"ם הל' תמידין ומוספין רפ"ו.

(87) תמיד ל, א. רמב"ם שם פ"א ה"ב.

(88) פסחים ד, א.

(89) ב"ב ט, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א. וראה

גם תניא פל"ז (מח, ב ואילך).

(„צוער“) - „לפום צערא אגרא“⁶⁸, ולא רק „אגרא“, שכן לפ"ע העבודה, אלא יתירה מזה - באופן של מציאה, „מצאתי דוד עבדי“⁶⁹.

ומרמז גם בשם „נתנאל (בן צוער)“ - שהתוצאה דצער הגלות („בן צוער“) היא „נתנאל“, „נתן א-ל“⁷⁰:

„נתן“ - כל הנותן בעין יפה הוא נותן⁷¹, ולא עוד, אלא, שהנתינה היא מבחי' „א-ל“ - התחלת י"ג מדה"ר (לכמה דעות⁷²), „א-ל הוי' ויאר לנו“⁷³, גילוי והמשכת חסדו של הקב"ה, חסד שלמעלה מהשתלשלות, עד להחסד העיקרי - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ט. ויש להוסיף ולבאר גם השייכות לג' ניסן (שהרי נמצאים כבר במוצאי ב' ניסן, לאחר תפלת ערבית דליל ג' ניסן) - „ביום השלישי נשיא לבני זבולון“⁷⁴:

החילוק שבין ישכר לזבולון הוא - „שמה זבולון בצאתך וישכר

68 אבות פ"ה מכ"א. וראה גם אה"ת שבערה 64. סד"ה ביום השני עטר"ת. ה'ש"ת.
69 תהלים פט, כא. וראה סנהדרין זו, א.
70 בכ"ו - ראה אה"ת שם. סד"ה ביום השני תרכ"ט. עטר"ת. ד"ה הנ"ל דב' ניסן תרפ"ה.
71 ב"ב נג, א. וש"נ.
72 זח"ג קלא, ב. עץ חיים שער יג (שער אריך אפנין) פ"א. וראה בכ"ז מכתב כ' מנ"א תש"ח (נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1348*). וש"נ.
73 תהלים קיח, כו.
74 נשא ז, כד.

(* אגרות קודש אדמו"ר שליט"א ח"ב ע' שסט. המו"ל.

באוהליך“⁷⁵, היינו, שישכר ענינו לימוד התורה⁷⁶, כמ"ש⁷⁷, „ומבני ישכר יודעי בינה לעתים גוי“⁷⁸, וזבולון עיקר ענינו יציאה לפרקמטיא (אלא שצריך גם לקבוע עתים לתורה).

וי"ל דוגמתו בתורה גופא - החילוק שבין לימוד התורה בזמן הזה לגבי לימוד התורה דלעתיד לבוא, שהוא ע"ד ובדוגמתי החילוק שבין קביעת עתים לתורה (וזבולון) לגבי תורתו אומנותו (ישכר).

ועפ"ז מובן הקשר וההמשך דישכר וזבולון בנוגע לענין הגאולה - שלאחרי הגאולה (נתנאל בן צוער) רואים ש„מעשינו ועבודתינו“ בלימוד התורה בזמן הזה הוא בבחינת „זבולון“ לגבי לימוד התורה דלעת"ל⁸⁰.

י. ובכל זה ניתוסף (רמז) בקביעות

75 ברכה לג, יח ובפרש"י.

76 להעיר שדוקא בקרבן נתנאל בן צוער נשיא ישכר מרמו על ענין התורה - במדב"ר פ"ג, טו-טז. נת' בד"ה ביום השני שבערה 68; 70.

77 דה"א יב, לב.

78 ובהדגשה יתירה - בנוגע לקידוש חדשים ועיבור שנים (ראה במדב"ר פ"ג, טו-טז), „החדוש הזה לכם גוי“, משיעורי הרמב"ם דימים אלה.

79 ויתירה מזה - „תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח“ (קה"ר פ"א, ח).

80 והקדים זבולון לישכר, שתורתו של ישכר על ידי זבולון היתה“ (פרש"י ברכה שם) - ע"ד מארו"ל (פסחים נ, א), „אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו“, היינו, שעי' לימוד התורה בזמן הזה זוכים ללימוד התורה דלעתיד לבוא (ואו תתגלה גם המעלה דזבולון (קדימה גם במעלה) - „סיבה“ שמביאה לשלימות דלעת"ל).

שהדם שבלב עצמו נמצא בתמידות בכל האברים, „התפשטות והילוך החיות מהלב אל כל האברים... כהלכתו תמידי כסדרו... (ש)כל האברים מקושרים יחד ומקבלים חיותם... מהלב“.

ויתירה מזה:

הקירוב שבין המלך להעם הוא לא רק ביחס להמשכת החיות דכל העם, שמקבלים חיותם מהמלך, אלא גם לאידך גיסא - שמציאותו של המלך תלוי בהעם, „אין מלך בלא עם“⁴¹, כלומר, אע"פ שנקראים „עם, מלשון עוממות... רחוקים ממעלת המלך“, הרי, ביחד עם זה (ואדרבה - בגלל זה⁴²) פועלים הם את המלכות - המלך.

וכמודגש גם בהכרת המלך - שהעם מכריזים „יחי המלך“ (כפי שמצינו גם במלכות⁴³ בית דוד⁴⁴), שבוה מודגש גם שפעולת העם היא בחיי המלך, חיים של מלך⁴⁵.

ה. עפ"ז מובן גם בנדו"ד - „חיים שנה לנשיאותו של נשיא דורנו: נוסף על האמור לעיל ע"ד ההוספה בענין החיים (מידי שנה בשנה,

נשיאינו שלאח"ז, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, ע"י העיון במקומות אלו יתוסף ביאור בהאמור לעיל ע"ד העילוי המיוחד דשנה זו, בבחינת „תן לחכם ויחכם עוד“³⁶.

ד. ויש להוסיף בכהנ"ל - בעומק יותר.

ובהקדמה, שביחס שבין העם לנשיא ומלך - ב' קצוות:

מחד גיסא - תנועה של רוממות והבדלה, „משכמו ומעלה גבוה מכל העם“³⁷, „עם“ דייקא, „מלשון עוממות, שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים ממעלת המלך“³⁸. וכמודגש בענין היראה והביטול - „שום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך“³⁹.

ולאידך גיסא - תכלית הקירוב, כאמור, שהמלך הוא „לב כל קהל ישראל“, והרי אין לך קירוב גדול יותר מקירוב הלב⁴⁰ לאברי הגוף, כאמור,

36 לשון הכתוב - משלי ט, ט.
37 שמואל"א ט, ב. נתבאר באוה"ת וירא כרך ד תשסד, ב. שה"ש כרך ב ע' תיד-טו. ועוד.

38 שעהיה"א פ"ו (פא, ב).
39 שופטים יז, טו. סנהדרין כב, א (במשנה).
40 יותר מהמות, ראש החיות, וגם הנהגתו אברי הגוף היא בדרך של ציווי ופקודה כו' (היפך תנועת הקירוב).

41 שעהיה"א שם. וראה בחיי וישב לת, ל. שם ר"פ בלק, כד הקמח ע' ר"ה (ב). ספר החיים פ' גאולה פ"ב. עמה"מ שער שעשועי המלך רפ"א.

42 „כי אילו אפילו היו לו בנים רבים מאד, לא שייך שם מלוכה עליהם, וכן אפילו על שרים לבדם, רק ברוב עם הדרת מלך“ (שעהיה"א שם).
43 ראה מ"א א, ל-ל"ט - בנוגע לשלמה.
44 ועד"ז בדוד (שם, לא) - אבל לא בנוגע לענין ההכרתה.

45 וזוה גופא - „יצלח מלכא... כי התפלה על החיים וההצחחה“ (רד"ק עה"פ שם, לד).

ועאכו"כ בשנה זו שסימנה "חיים") לכל אנשי הדור ע"י נשיא הדור - הרי, גם אנשי הדור פועלים הוספה בענין החיים אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בענין ההכרזה "יחי המלך".

ובאותיות פשוטות:

לאחרי שישנה השלימות ד"חיים" שנה לנשיאותו (פעולתו ועבודתו) דנשיא דורנו - צ"ל הוספה עיקרית בענין החיים (גם) ע"י פעולת העם שמכריזים "יחי המלך", שתוכנה של הכרזה זו - שכבר הגיע הזמן להקיצו ורננו שוכני עפר - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ועד להקיצו ורננו דוד מלכא משיחא!

וזהו גם מה שמרעישים בעקבתא דמשיחא ע"ד הצורך להכריז "עד מתי", שעיי"ז מקרבים ומזרזים את הגאולה⁶¹ - די"ל, שנוסף על הדגשת הצפי, הבקשה והדרישה על הגאולה [שיבוא משיח צדקנו בפועל ממש, באופן דמראה באצבעו ואומר זה⁶², הנה המלך המשיח, בשר ודם, כפס"ד הרמב"ם⁶³ "יעמוד מלך מבית דוד וכו' ויקבץ נדחי ישראל"], יש בהכרזה זו גם התוכן דענין ההכתרה - "יחי המלך", שעיי"ז פועלים ביאת דוד מלכא משיחא.

1. ויש להוסיף, שאצל מלך המשיח מודגשת יותר שייכותו לכאו"א

46) ראה שיחת אחש"פ תרצ"ט (הועתקה בחוברת "כרם חב"ד" - ניסן תשמ"ז ע' 65). וראה שיחת ז' מרחשון תשמ"ו. לקו"ש וישב תשמ"ז בסופו. ובכ"מ.

47) ע"ד מחולל - שמו"ר ספכ"ג. פרשי בשלח טו, ב.

48) הל' מלכים ספ"א.

עם" (תוכן הכרזה העם "יחי המלך") הוא בהדגשה יתירה אצל מלך המשיח - "דרך כוכב מיעקב", כוכב דכללות ישראל, הקשור עם גילוי "דרך כוכב מיעקב" אצל כאו"א מישראל, התגלות בחי' היחידה שלו.

* * *

ז. ויש לקשר כל האמור לעיל לזמן התחלת נשיאותו של נשיא דורנו - בחודש ניסן:

חודש ניסן קשור עם ענין הגאולה - כמארז"ל⁶⁴, "משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו⁶⁵ ראש חודש של גאולה, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל, שנאמר⁶⁶ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

וחודש ניסן קשור גם עם ענין הנשיאות⁶⁷ - "בא' בניסן התחילו הנשיאים להקריב את קרבניהם לחנוכת

61) שמו"ר פט"ו, יא.

62) "בו" דייקא, היינו, שנקבע בעולם סדר של הנהגה נסית (גאולה) שלמעלה מהנהגה טבעית, שעיי"ז נתגלה גם האלקות שבהנהגה טבעית (ראה גם ד"ה החודש הזה לכם דש"פ ויקרא, ר"ח ניסן, שנה זו).

וענין זה מרומז גם בשמו של החודש - "ניסן", "נסי נסים" (ראה ברכות נו, רע"א ובתרא"ג מהרש"א - די"ל הפירוש ד"נסי נסים", נוסף על הנהגה נסית, גילוי אלקות (נס) גם בהנהגה הטבעית גופא.

63) מיכה ז, טו.

64) "באחד בניסן ראש השנה למלכים" (ר"ה בתחלתה). ולהעיר ממארז"ל (שמו"ר פט"ו, כו) "אין המלכות באה להם (לישראל) עד ל' דור, שנאמר החודש הזה לכם ראש חדשים, החודש ל' יום ומלכות שלכם ל' דור כו" (עד לחידוש המלכות לעתיד לבוא).

61) שו"ע אדה"ו או"ח סתכ"ט ס"ט.

62) שם סט"ו. וראה בארוכה לקו"ש ניסן תשמ"ו.

63) נשא ז, יח.

64) אוה"ת נשא ע' רפ"רפא. וראה דרושים שבהערה 68; 70.

65) שערי תשובה ח"א ספ"ה (ה, ב). וראה גם מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ב ס"ע תשעו ואילך. 66) לשון הכתוב - נחום א, ט (וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55 ובשוה"ג).

67) וכמשנת קונטרס משיחות ש"פ ויק"פ ס"ח (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 326 ואילך), שעיי קושי הגלות כו' זכו ישראל להעילוי ד"ד, וירבו ויעצמו במאד מאד" (ראה רמב"ן במדבר ג, ד), ובלשון הוהר (ח"ב קצח, סע"א ואילך) - שעיי "שברו" (בשי"ן ימנית) נעשה הענין ד"אשרי שא"ל יעקב בעוורו שברו גוי" (בשי"ן שמאלית), "זכאין אתון למעבד לכו נסין ופורקנין" (ראה בסה"ש שם הערה 74).

49) בלק כד, יז.

50) ירושלמי מעשר שני פ"ד ה"ו.

51) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. רמב"ן עה"פ. ועוד.

52) לקו"ש ח"ב ע' 599. שם ע' 692 בהערה. ובכ"מ.

53) ובפרט ע"פ הידוע שכל הפירושים בפסוק אחד שייכים זל"ז (ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ).

54) מאור עינים ס"פ פינחס. וראה גם סה"מ תרמ"ג ע' ע.

55) רמ"ז לח"ג רס, ב. אוה"ת נצבים ע' ארעו. סה"מ תרכ"ז ע' טז. תרנ"צ ע' ר. תרצ"ט ע' 207. ועוד.

56) להעיר, שמקום משכן בחי' היחידה הוא בלב (ראה המשך תער"ב ח"א ע' נט), די"ל דוגמתו בכללות ישראל, יחידה הכללית דמשיח - מלך המשיח, לב כל קהל ישראל".